herpy

GRODOR

# *Ceratophrys ornata*

*Ceratophrys ornata* är en kraftig, bredmunnad groda från Pampas i Argentina, Uruguay och längst i söder i Brasilien, som ligger nergrävd och väntar på att något ätbart ska komma förbi. Honorna blir upp till 17 cm och kan svälja byten som är nästan lika stora som de själva. Arten är robust och lätt att sköta, men kräver respekt för munnen och fasta rutiner för rengöring och utfodring.

Familj: Ceratophryidae  Engelska: Ornate Horned Frog  Publicerad 15 november 2026

FAKTARUTA

## DJURET

| | |
|---|---|
| Vuxenstorlek | **8-17 cm**<br>nos-kloaklängd |
| Vikt | **187-482 g** |
| Livslängd | **6-15 år** |
| Aktiv | **I skymningen och på natten** |
| Levnadssätt | **Marklevande och grävande** |
| Biotop | **Våtmark och tempererad skog och äng** |
| Hudgift | **Inget känt** |
| Svårighetsgrad | **Nybörjare** |

## SKÖTSEL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **45 × 45 × 30 cm**<br>L × B × H för 1 vuxet djur |
| Temperatur, dag | **24-28 °C** |
| Temperatur, natt | **22-24 °C** |
| Luftfuktighet | **65-80 %** |
| Vatten | **Vattenskål** |
| UVB | **Valfritt**<br>Fergusonzon 1 |
| Vintervila | **16-20 °C**<br>6-12 veckor |
| Föda | **Insekter, ryggradsdjur och maskar/sniglar** |
| Hålls | **Ensamma** |

## AVEL

| | |
|---|---|
| Fortplantning | **Äggläggande** |
| Utveckling | **Grodyngel i vatten** |
| Äggläggning | **I vatten** |
| Könsmogen | **12-24 mån.** |
| Ägg per läggning | **1 000-2 000** |
| Kläckning | **2-4 dagar**<br>vid 24-26 °C |
| Larvtid | **28-41 dagar**<br>från kläckning till metamorfos |
| Larvföda | **Andra grodyngel** |
| Yngelvård | **Ingen** |

## SKYDD OCH PAPPER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ej listad** |
| IUCN | **Sårbar (VU)** |

## Om arten

*Ceratophrys ornata* är en av de största och mest kompakta arterna i familjen Ceratophryidae. Huvudet är enormt, och munnen utgör ungefär hälften av djurets storlek. Ögonen sitter högt, och över varje öga har huden en liten, spetsig flik som liknar ett horn. Benen är korta och kraftiga, och grodan är ingen bra hoppare. Grundfärgen är klargrön med mörkgröna, bruna, gula och röda teckningar och en gräddvit, fläckig buk, men det finns också mörkgröna djur och albinos, och uppfödare har avlat fram flera färgvarianter.

Honorna blir 12-17 cm från nos till kloak, hanarna 8-12 cm. Ett par som hade levt fem år i ett laboratorium i Argentina vägde 482 g (honan) och 187 g (hanen), men vanliga viktintervall för arten är inte dokumenterade. Vuxna hanar känns igen på parningskuddar på frambenen och lös, mörkare hud i strupen, där ljudsäcken sitter. Hos ungdjur är könet svårt att se.

Arten beskrevs av Thomas Bell 1843 som *Uperodon ornatum* utifrån material från Darwins resa med Beagle. Den är en typisk bakhållsjägare: den gräver ner sig med bara ögon och horn fria och slår till när bytet kommer tillräckligt nära. Den biter hårt och kastar sig också över byten som är för stora att svälja, vilket i värsta fall kostar den livet. *C. ornata* är nära släkt med *C. cranwelli*, och korsningar mellan de två säljs som så kallade fantasygrodor. I dag föds *C. ornata* upp betydligt mer sällan än *C. cranwelli*.

Huden har serösa körtlar som bildar ett svagt giftsekret. Det finns inget beskrivet om att det skulle skada eller irritera människor, och hudgiften är därför satt till ingen. Den verkliga risken är bettet: käkarna har skarpa tänder och tandliknande utskott, och ett bett från en stor groda gör ont och ger ofta blod. Tvätta alltid händerna efter kontakt med djuret, vattnet och botten.

## Utbredning och livsmiljö

*Ceratophrys ornata* lever i de tempererade gräsmarkerna i sydöstra Sydamerika, Pampas, i Argentina, Uruguay och längst i söder i Brasilien. I Argentina är den känd från provinserna Buenos Aires, Córdoba, Entre Ríos, La Pampa, Mendoza och Santa Fe, och de allra flesta registrerade fynden ligger i Argentina. En dokumenterad fyndplats är flodslätten vid Arroyo el Pescado nära La Plata i provinsen Buenos Aires.

Det finns enstaka registreringar från Paraguay, men de är inte bekräftade, och landet är inte med på kartan. Fynd långt utanför området härrör från djur i fångenskap eller felregistreringar.

> **Naturlig utbredning:** Argentina, Uruguay och Brasilien.

### LIVSMILJÖ

Arten lever på öppen, flat gräsmark, på odlade fält och i skogsbryn nära tillfälliga vattenhål, diken och översvämmade ängar. Klimatet har en varm, våt sommar från oktober till april med 28-32 °C och rikligt med regn och en svalare, torr vinter från maj till september med 18-22 °C i genomsnitt. Den genomsnittliga luftfuktigheten ligger på 65-80 %.

Grodan tillbringar största delen av tiden nergrävd i lera eller lös jord. Under den kalla, torra tiden går den i dvala under jorden och bildar en skyddande hinna kring huden mot uttorkning. Den har fettdepåer som den lever på: i ett laboratorieförsök förlorade grodor som låg i dvala utan föda och vatten i 56 dagar i vikt och förbrukade både glykogen och fett. Sent på våren, när värmen och regnet kommer, gräver djuren upp sig och leker i grunda, tillfälliga vattenhål.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Vintervila och årstider

## Skötsel

### TERRARIET

Ett vuxet djur ska ha ett liggande terrarium på minst 45 × 45 × 30 cm. Tumregeln för släktet är en golvyta på 8-10 gånger djurets storlek, och en stor hona får gärna mer. Höjden betyder mindre, för grodan klättrar inte och hoppar dåligt. Ett för stort terrarium kan dock göra det svårt för en ung groda att fånga sin föda. Håll djuren var för sig, för arten äter artfränder.

Ge 10-20 cm lös, fuktig botten så att grodan kan gräva ner sig helt, till exempel kokosmull blandad med sphagnum och lite kokosflis eller ett bioaktivt skogsbottensubstrat över ett dräneringslager. Lägg löv eller mossa överst, ett gömställe av kork eller en grotta och en låg, tung vattenskål. Levande eller konstgjorda växter, till exempel pothos i nedgrävda krukor, ger skydd och hjälper till med fuktigheten. Undvik grus och småsten, som kan sväljas.

Terrariet ska ha ett lock med god ventilation så att botten inte blir sur och möglig. Ta bort träck och foderrester minst en gång i veckan, och oftare vid behov. Rör om i botten då och då, och byt den helt när den luktar eller börjar ruttna. Står flera terrarier sida vid sida, sätt skärmar emellan så att grodorna inte kastar sig mot glaset.

Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

### TEMPERATUR

På dagen hålls terrariet på 24-28 °C och på natten på 22-24 °C. *C. ornata* äter bäst i den varma änden och sämre när det är svalt. Över 30 °C eller under 18 °C under längre tid kan vara dödligt. En värmematta ska sitta på sidan av terrariet, inte under botten, som torkar ut jorden, eller så kan en värmelampa i locket användas. Använd alltid en termostat och två termometrar, en i den varma och en i den svala änden. Ställ inte terrariet i direkt sol.

För avel ska djuren genomgå en sval och torr dvala vid 16-20 °C i 6-12 veckor (se Avel). Vid jämn temperatur året runt är dvalan inte nödvändig, och bara friska, välnärda djur bör gå i dvala.

Läs mer: Värme och temperatur

### LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten hålls på 65-80 % hela året och höjs till omkring 90 % under parningstiden. Spruta lätt varje dag så att botten är fuktig men inte blöt. Ha både fuktigare och torrare områden i botten, till exempel under ett gömställe, och låt unga grodor få det lite fuktigare än vuxna. Spruta mer under den varma delen av året.

Huden är tunn och tar upp vatten och ämnen direkt, så botten får aldrig torka ut helt, men en ständigt blöt botten ger svamp och hudproblem. Använd kranvatten behandlat med ett vattenberedningsmedel mot klor och kloramin, eller rent vatten utan kalk för sprutning.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

### VATTEN OCH VATTENKVALITET

Ge alltid en låg skål med friskt, behandlat vatten, tillräckligt stor för att hela grodan ska kunna ligga i den, och med vattnet högst upp till grodans mun. Grodan simmar dåligt och ska kunna vila med huvudet över vattnet och ta sig upp utan svårighet. Det exakta djupet i cm är inte dokumenterat, men beror på djurets storlek.

Grodan gör ofta sina behov i vattnet, så byt det varje dag och rengör skålen i varmt vatten utan tvål. Arten är mycket känslig för insektsmedel, särskilt ämnen som klorpyrifos, som verkar på nervsystemet. Använd aldrig insektsmedel i närheten av terrariet.

### LJUS OCH UVB

UVB är inte nödvändigt, men ett svagt UVB-rör (Ferguson-zon 1) kan vara till nytta, eftersom grodan i naturen får lite UV. Häng det över ena sidan så att det alltid finns skugga i resten, och ge inte albinos UVB, eftersom de är ljuskänsliga. Ha ljuset tänt 12 timmar om dagen, gärna styrt av en timer, och mörkt på natten. Grodan är mest aktiv i skymningen och på natten och ligger nergrävd större delen av dagen.

Läs mer: Ljus och UVB

### UTFODRING

Arten äter nästan allt som kan komma in i munnen. I naturen äter vuxna grodor framför allt ryggradsdjur som möss, små fåglar, ödlor och andra grodor, men också stora spindlar och insekter. I terrariet bör baskosten vara insekter och maskar: syrsor, gräshoppor, kackerlackor och daggmaskar. Möss ges bara någon enstaka gång till stora djur, för grodan kan bli beroende av dem och vägra insekter, och en kost av enbart möss ger fetma.

Unga grodor matas dagligen, vuxna var tredje eller fjärde dag. Ge hellre flera små foderdjur än ett stort, och använd en pincett så att grodan inte sväljer bottenmaterial. Grodan kan kvävas om den försöker svälja något som är för stort.

Mata foderdjuren väl 1-2 dygn innan, och pudra dem med kalk med D3 blandad med ett multivitamin. Variera så mycket som möjligt mellan daggmaskar, syrsor, gräshoppor och kackerlackor.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

### BETEENDE OCH HANTERING

*Ceratophrys ornata* är en stillasittande groda som ligger nergrävd större delen av tiden och bara kommer fram för att äta. Den är inget djur att ta upp. Den kan hoppa efter en hand som kommer för nära, och bettet gör ont. Biter den, vänta tills den släpper själv, för drar du undan handen kan såret bli värre.

Flytta djuret så lite som möjligt, och använd en ren plastlåda, till exempel vid rengöring. Måste du röra det, använd våta, rena händer eller pudderfria handskar, och ta tag bakifrån. Håll arten enskilt: den äter artfränder, även stora. Hanarna kväker högt med ett ljud som mer påminner om en anka i nöd än om en groda. Även grodynglen ger ifrån sig korta, metalliska ljud under vattnet, som forskare tolkar som försvar.

## Avel

### KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Honorna är alltid störst. Hanarna har lös, mörkare hud i strupen och brunaktiga parningskuddar på frambenen under lektiden. Hos ungdjur är könet svårt att se. Arten kan vara könsmogen efter 12 månader, men det rekommenderas att vänta tills djuren är 18-24 månader innan de används i avel. Välj friska djur i god hull.

### PARNING

Arten är svår att få att leka i fångenskap, och det kräver en dvala som efterliknar den kalla, torra tiden. Mata djuren rikligt i en månad, och sluta mata två veckor före så att tarmen är tom. Sänk sedan ljuset från 12 till 8 timmar och temperaturen gradvis till 20 °C under två veckor, och spruta mindre. När grodorna har grävt ner sig sänks temperaturen till 16 °C, och ytan får torka upp lite. Dvalan varar 6-12 veckor, kortast för de yngsta djuren. Vill grodorna inte gräva ner sig, återgå till normal skötsel och försök senare.

Därefter återställs ljus, temperatur och sprutning gradvis. Efter en veckas utfodring sätts djuren i ett paludarium med vatten över hela botten, så djupt att de kan hålla huvudet över vattnet, och det sprutas kraftigt flera gånger om dagen. En liten grupp med två hanar till varje hona ger bättre resultat än ett enda par.

I ett laboratorium i Argentina hade ett par levt tillsammans i fem år utan att leka. Efter en hormoninjektion kväkte hanen efter 3,5 timmar, paret var i amplexus sex timmar senare, och dagen efter låg äggen i vattnet. Metoden används av forskare och veterinärer, inte av privatpersoner.

### ÄGG OCH GRODYNGEL

I laboratorieförsöket lade honan omkring 2.000 ägg, som låg enskilt och spridda i vattnet och satt fast på växter, stenar och karets sidor. Omkring 1.500 blev friska grodyngel. Hos släktet är 1.000-2.000 ägg per läggning vanligt. Ta upp föräldrarna efter äggläggningen, för de äter äggen. Det finns ingen yngelvård.

Grodynglen är rovdjur och kannibaler. Mata dem flera gånger om dagen med levande föda som tubifex, mygglarver och hackade daggmaskar, och håll dem enskilt i små behållare eller i ett stort kar med gott om flytande växter att gömma sig i. Vattnet ska vara rent och behandlat, för grodynglen är mycket känsliga för insektsmedel.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

### METAMORFOS

Äggen kläcks inom 2-4 dagar. I laboratoriet vid 25 °C var grodynglen fritt simmande och åt efter 72 timmar, hade bakben efter 17 dagar, och de första förvandlade ungdjuren sågs efter 28 dagar. Hos *C. cranwelli* varade utvecklingen upp till 41 dagar i samma försök, och faktarutans 28-41 dagar är därför delvis lånade från den arten.

När frambenen kommer ska grodynglet ha lågt vatten och lätt tillgång till land, till exempel en sned sten eller en flytande bit kork, annars drunknar det. Grodyngel av arten har setts äta vidare mitt under förvandlingen, men det är inte väl undersökt. Flytta det nyss förvandlade ungdjuret bort från de andra så att det inte blir uppätet.

### UPPFÖDNING AV UNGAR

Hos *C. cranwelli* mäter ungdjuren 30-40 mm vid förvandlingen, och *C. ornata* är sannolikt av samma storlek. Håll varje ungdjur för sig i en liten låda med ett par cm fuktig jord, en låg vattenskål och ett gömställe, för ungdjuren äter också sina syskon. Spruta dagligen.

Ge små, levande foderdjur som syrsor och daggmaskar dagligen, pudrade med kalk och vitaminer, och gå över till större foderdjur allteftersom ungdjuren växer. Väg eller mät dem regelbundet så att du kan se om de växer, och flytta dem till ett större terrarium när de blir för stora för lådan.

## Hälsa och vanliga misstag

Arten är härdig, men flera typiska problem uppstår i skötseln:

- Fetma och felnäring. En kost av enbart möss ger fetma. Variera födan och pudra insekterna med kalk och D3.
- Kvävning. Grodan kan försöka svälja något som är för stort. Ge föda i lämplig storlek.
- Förstoppning vid sväljt grus eller bottenmaterial.
- Smutsigt vatten och smutsig botten. I ett slutet, vått terrarium förökar sig bakterier snabbt. Byt vatten varje dag och ta bort

träck regelbundet.

- Kemikalier. Grodynglen reagerar kraftigt på insektsmedel som klorpyrifos. Håll terrariet fritt från bekämpningsmedel och rengöringsmedel.
- Parasiter. Amfibier i fångenskap kan ha många slags tarmparasiter. Lämna ett träckprov till en veterinär med kunskap om amfibier om grodan går ner i vikt eller äter dåligt.
- Brucella. En atypisk *Brucella*-stam har påträffats hos en *C. ornata* på ett djursjukhus i Texas. Om den kan smitta människor är inte klarlagt, så tvätta händerna noga efter kontakt med djur, vatten och botten.

Slutar grodan äta i flera veckor utan att vara i dvala, har den svullnader, sår eller röd hud, eller gäspar den utan att stänga munnen igen, kontakta en veterinär med erfarenhet av amfibier. Djur i dvala ska inte grävas upp.

### Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.